

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0601

<http://hdl.handle.net/2333.1/xd2547m4>

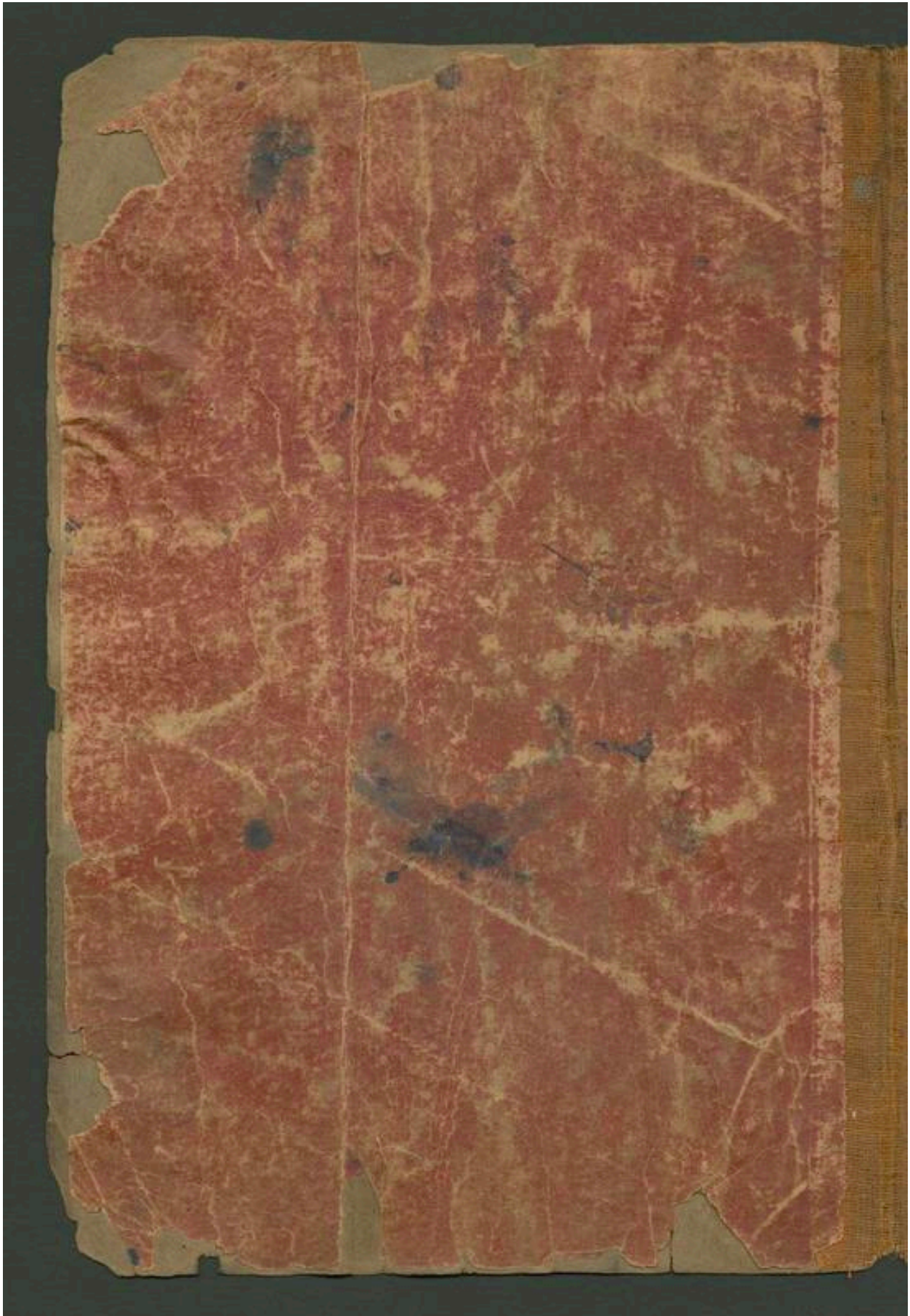


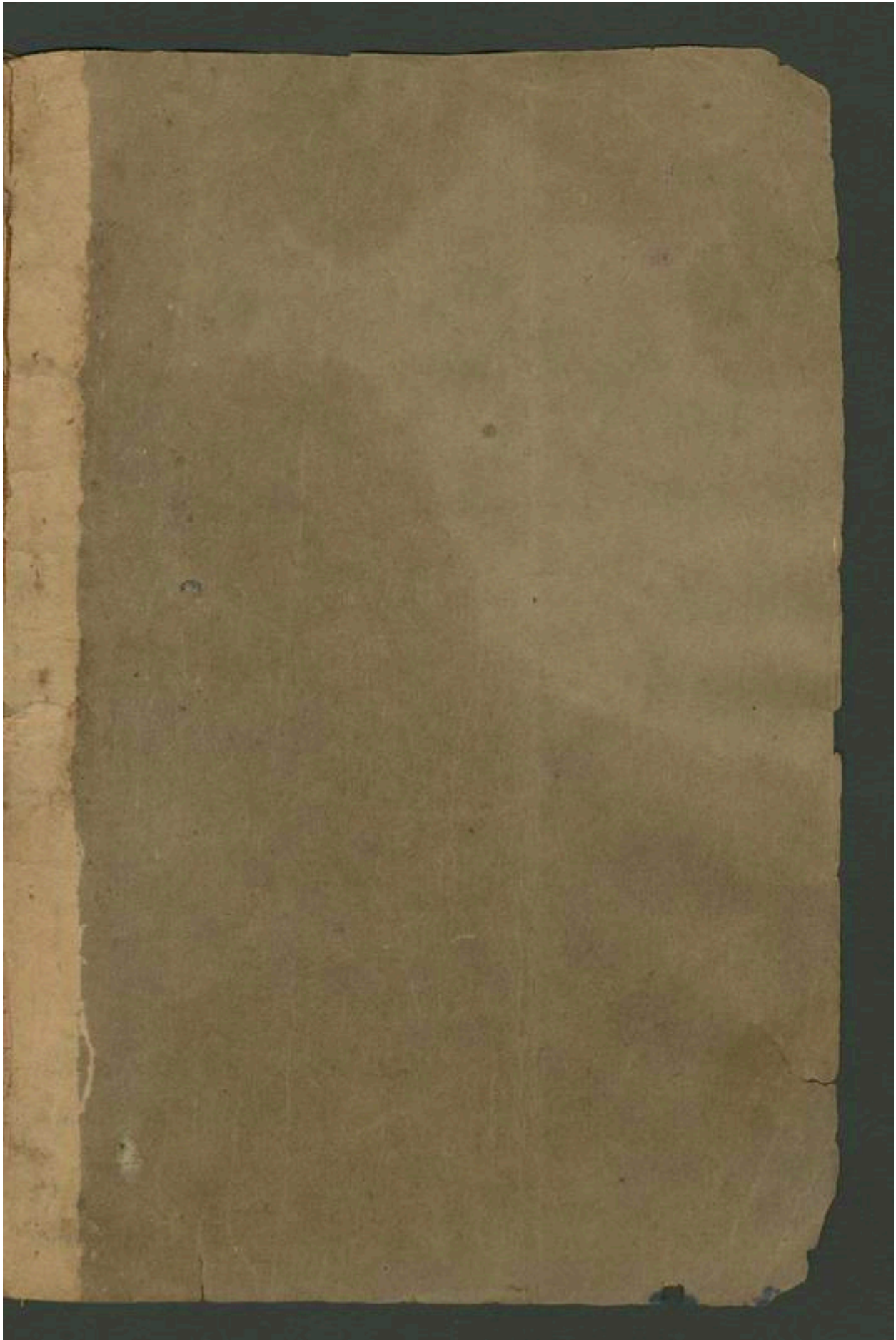
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

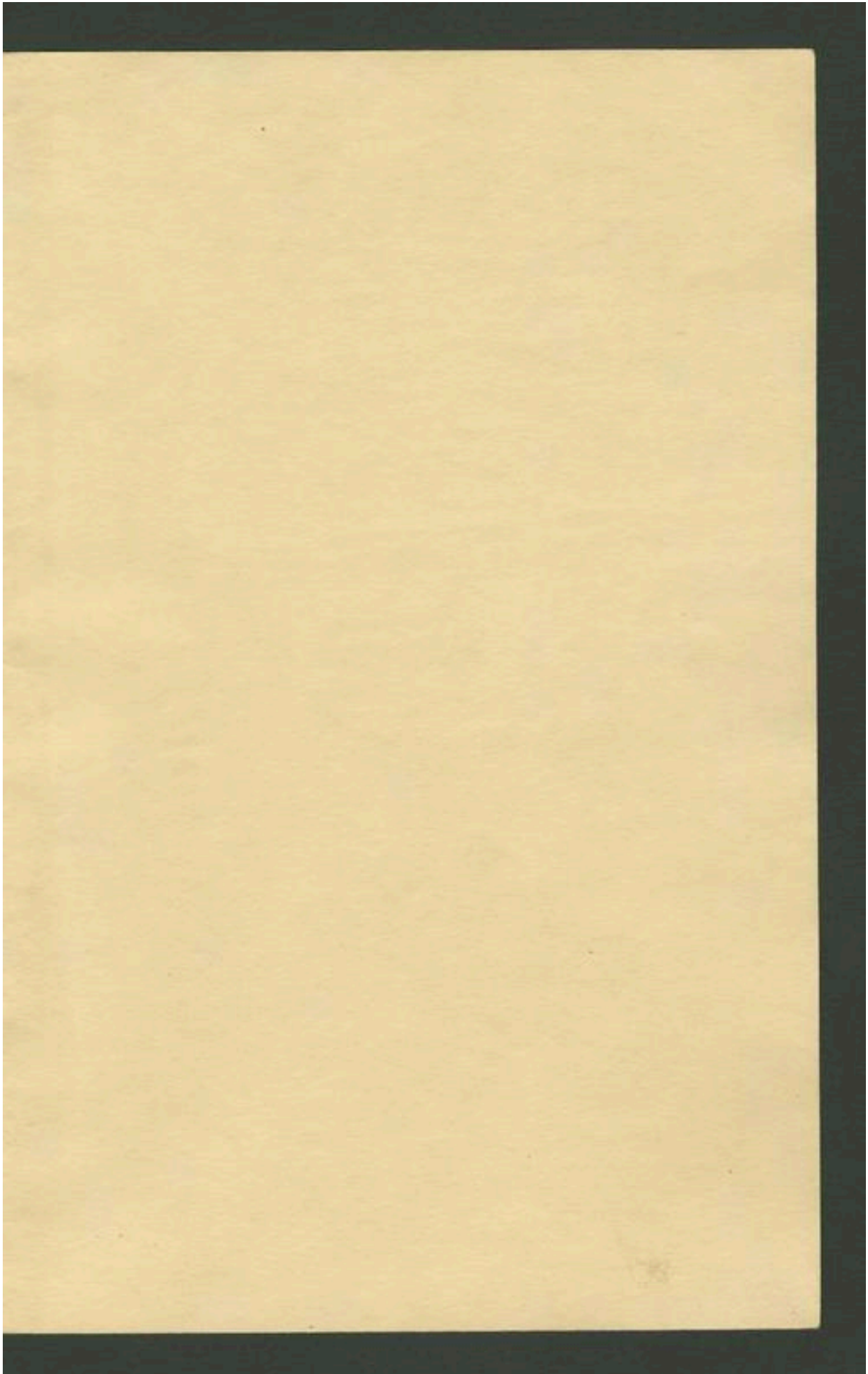
All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

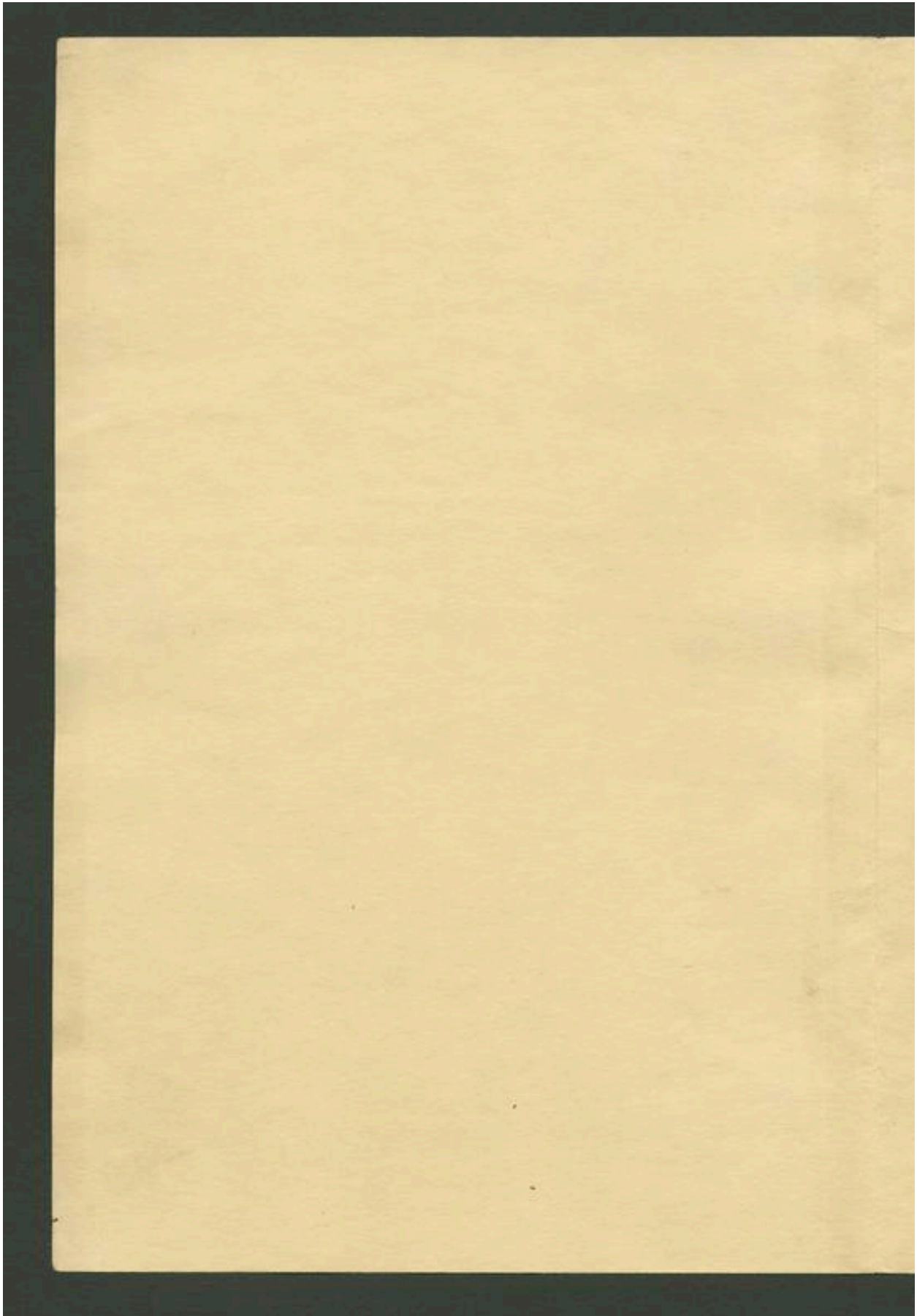
NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

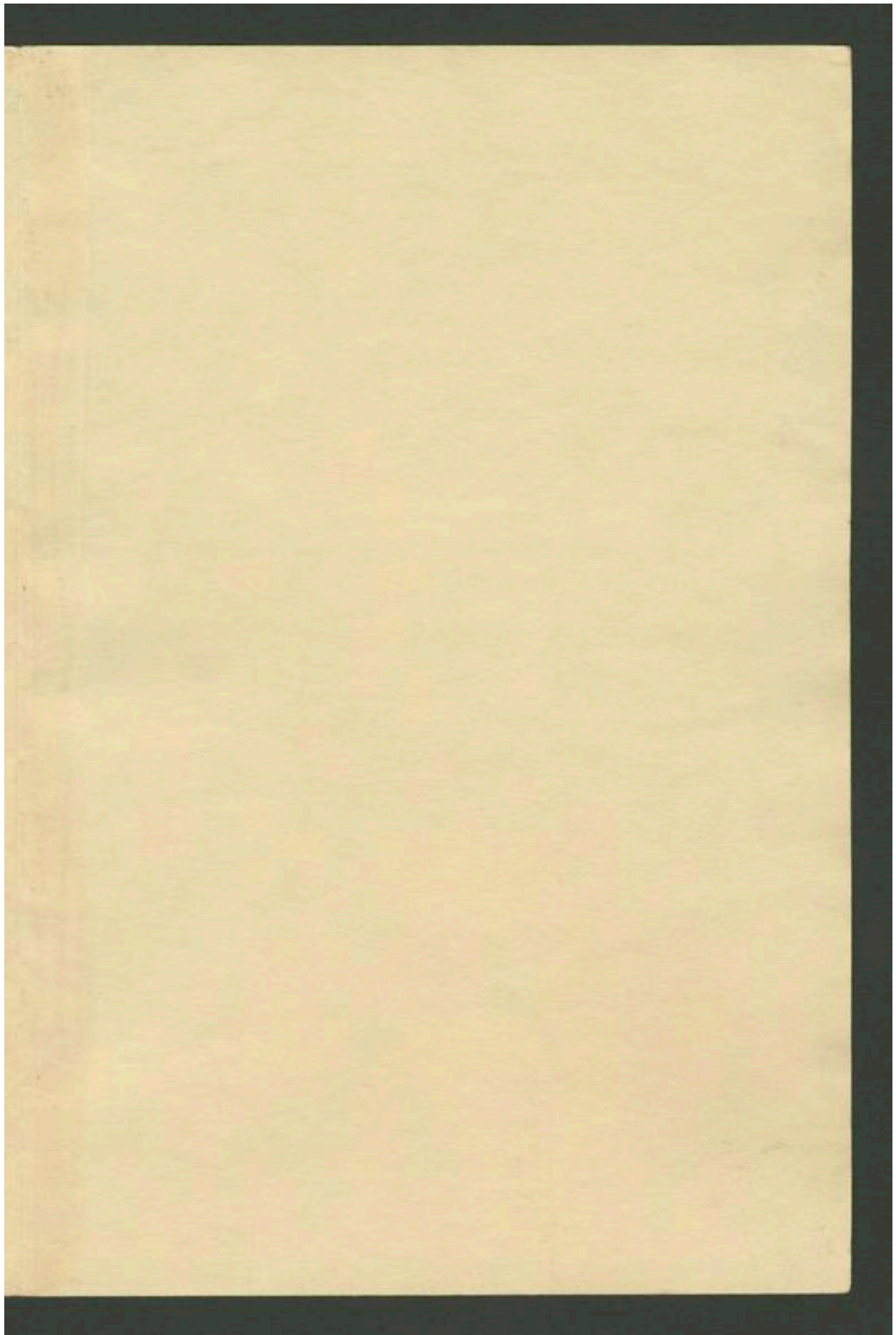


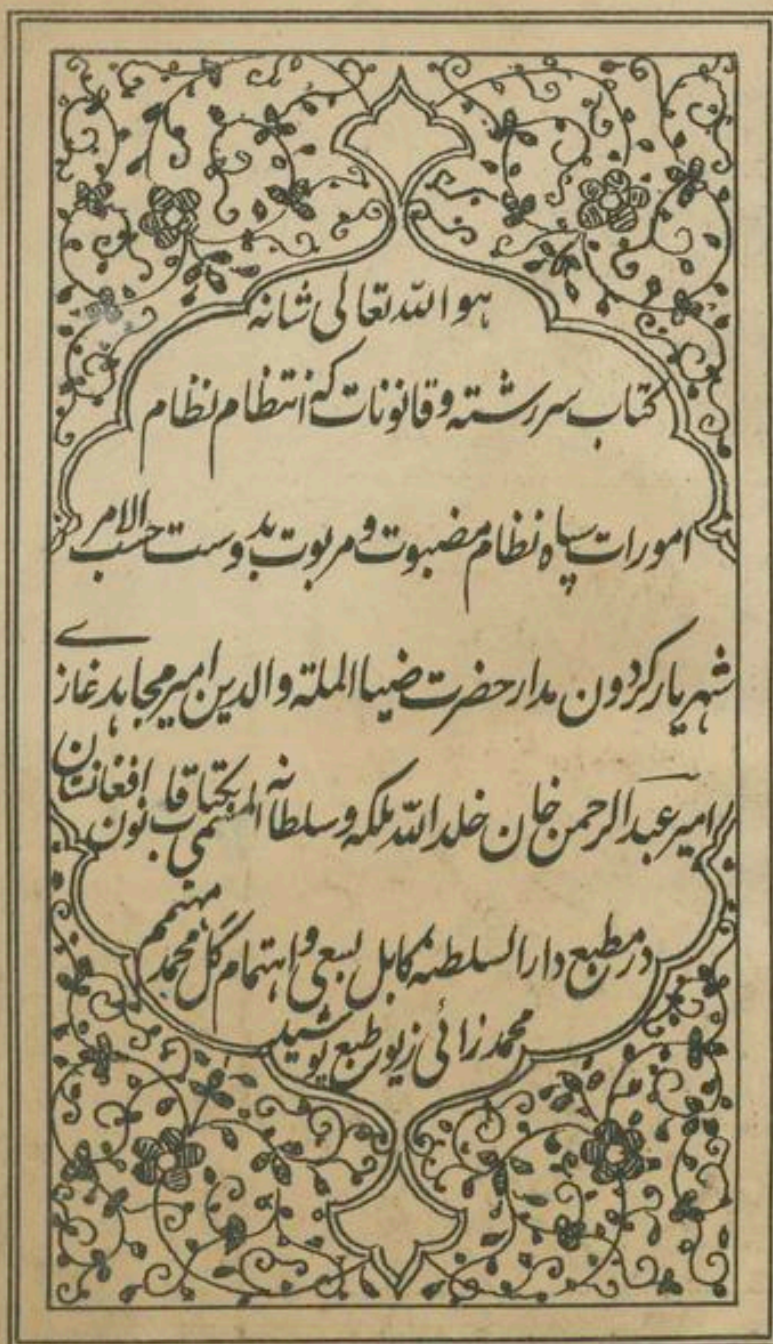


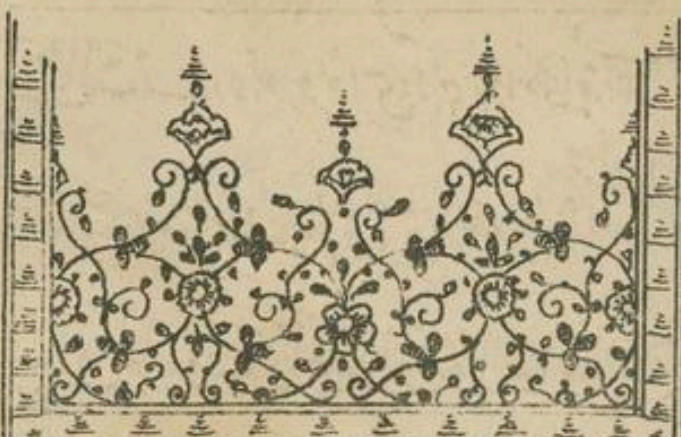
10.
19.
12.
—
FIC. ✓
F.
—
A. 12.











بسم الله الرحمن الرحيم

پس از حمد صدیکه مبنای زیست انسان و اجراء
امور دین و دولت را منوط بوجود مبارک پادشاه
و مر بوط بعسکر و سپاه داشته تا هر که گردن از شسته
اطاعت فرمان فرما در کشد او را از دم تیغ
بیدرغ بگذرانند زیرا که بمضمون آلاسله

تَحْتَ السَّيْفِ أَوْ أَمْرٍ نَوَاهِي أَيْ وَاحْكَامِ شَرِيعَتِ
حَضْرَتِ رَسُولِ نَبَايِ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
بِسَاقِ اطِيعُوا اللہَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَادِ الْاَمَرَ
مِنْكُمْ بِتَوْسِطِ سِيَاسَتِ سُلْطَانِ کَمَا حَقَّ جَرًّا
مِی یَابِدُ وَبَعْدَ اَزْ دُرُودِ اَحْمَدِ کِہِ اَدِیَانِ بَاطِلَہِ
بِضَرْبِ سِیُوفِ اَصْحَابِ کِرَامَتِ مَنکُوبِ وَنُحُوحِ
وَبِحُکْمِ جَامِدِ اِنْ سَبَّحَ اللہُ حَقَّ جَہَادِہِ
دِیْنِ حَقِّ رَاقِیْمِ وَرَاسِخِ مَنُودِ بَرِ کُوتُحُوَالِہِ دَارِ اِنِ
نِظَامِی وَاضَحِ مِیہِ دَارِ کِہِ قَوَاعِدِ مَرْقُومِہِ رَسَالِہِ

است
بذار که ما خود از ابواب کتاب قانون نظام فغان
دستور العمل خود ما داشته بر طبق آن معمول داشته
کامینغی بخدمت دین و دولت ساعی و شاغل
باشند تا آخر جداقت و خدمت گذاری
خوش بدرجه ارفع از درجه پیش سرفرازی باشد
و این رساله شملت بر هر ده قاعده

قاعده اول

چون هر کس تخواه دار مقرر خدمت نویسنده
یکصد نفر ملازمان فوجی میسر باشد لا روم که میبرد

بطریق دیگر میرانای نظم تمام کارهای
تعلقه خود را بکتاب ورق سفید مروج که از برای
دفترها مقرر است استعمال نماید و بجهت کارات
هر کو تخواه دار بهر سال دو جلد کتاب ورق سفید
یکی دو صد ورق و یکی یک صد ورق لازم و در کار
میباشد که سان و چهره و سیاه تخواه نقدی جنبی
و یراق و دریشی و اسلحه و کارطوس و حاضر
و غیره امورات محوله خود را که هر کدام در ذیل مرقوم
میباشد بکتابهای موصوف تحریر نماید هرگاه فقرا

مذکور را در طومار یا باطله بنویسد و ثابت شود چون
بخلاف قانون عمل نموده است مبلغ یکصد ریخته
از سخاوه او بصیغه تقصیر آنه وضع کرده شود فقط



قاعده دوم



چون سر رشته سان و چهره از برای نویسنده گان
سپاه امر واجبی می باشد بنا بر آن کو تحواله دار را
لازم است که در تکمیل این امر کوشیده تحریر بیان
و چهره ملازمان توی و یا طرف متعلقه خود را که جمله
یکصد نفر میشوند درج کتاب خود نموده هر نفر را بنظر

بنویسد که اسم خود سپاهی را و پدر و طایفه و ساکن
و ضامن و هم پدر و قوم و ساکن نامی ضامن شخص و
معین بوده باشد اگر چه سپاهه اوراق و اسباب
و دریشی سپاهی را علیحدہ ہم دارد مگر بواسطہ
کامل بودن اوراق سان و چھہ باید زیر اسم
ہر سپاہی از آلات و اسباب و دریشی ہر کار
از ہر رقم و ہر جنس کہ بودہ باشد و بہادری کہ
نزد سپاہی میباشد با کیفیت کہ بواسطہ کدام
خدمت اورا دادہ شدہ بہت قرار بخیر و زیر اسم سپاہی

نوشته شود که در حین ملاحظه بدرستی جمله او

حالات سپاهی معلوم بوده باشد فقط

قاعده سیوم

دریگوقتی لازم میشود که از تعداد سپاه کل

این طریق معلوم گردد که مردمان هر محل و از

هرقریه چند چند هزار نفر با فواج پادشاهی ملازم

دارند لهذا باید سر رشته این امر را از ابتدا بنا

گذاشته شود پس برکو تحواله دار هم لازم است

که سیاه سمیت بسمت همین یکصد نفر را دریگور

کتاب

کتاب خود تحریر نموده موجود داشته باشد که هر
وقتی که از و پرسیده شود جواب گفته بتواند فقط

قاعده چهارم

اشخاصیکه جدید نوکر میشوند یا فوت و فرار و موقوف
و مجبوس میگرددند کو تحواله دار را لازم که تاریخ
نامی این طریق اشخاص را صحیح و بدون
تفاوت زیر اسم هر کدام اسمی واضح و مفصل
بنویسد و اگر از موقوفی دو ماهه تخواه و ایلر کفنی
شود او را هم در کتاب خود نوشته کند که وجه

بازگشتی مذکور بجا و تحویل کدام شخص گردید ^{فقط}

قاعده پنجم

در باب اشخاصی که رخصت خانه میشوند
و قرار برجه معمولی عوض میدهند کو تحواله دار
را لازم است که تاریخ روز رفتن و میعاد مقرر
رخصتی و اسم شخص عوضی را مبعه نام پدر و طایفه
وزائی و ساکن در کتاب خود نوشته کند و در
وقت واپس آمدن سپاهی رخصتی نیز تاریخ و
بکتاب بنویسد و از روز حاضر شدن سپاهی

مذکور بحسب خود را خبر داده رسید اطلاع بی اهم
بکتابچه خود از بحسب مذکور خود بگیک رد فقط

قاعده ششم

چون حواله دار و نایک منصب داده نفر سپاهی
بخیمه و کوته با هم کجا میباشند و این هر دو نفر بویکه
در قواعد ذمه کی خود آنها را قوم است یومیه یا خبر در
واسطه سپاهی میباشند و کوه حواله دار را را هم
لازم است که از ایراق و آلات موجود و کمبود
سپاهی واقف و خبر دار باشد بنا بر این هر کوه حواله

را لازم میشود که هر روزه بعد از فراغ حاضر
خود او رفته از حواله دار پیرسان یراق و دریشی
پساهی را بکند هرگاه درست و محکم می بود
رپوش خیریت میدهند و اگر از کسی شکست
ریخت و کمبود شده بود او را معلوم کرده کیفیت
آنرا علم آوری می کنند هرگاه پساهی مذکور از
بخیری غفلت یراق و دریشی خود را شکست
ریخت برهم و مفقود نموده بود همه اجزاء خراب شده
و مفقود شده را سیاه بکنند که این طریق اسباب تان

مقرری دارد و از تحواله سپاهی قرار دستو
الحمل که بدفتری اخراجات نظم ام داداشده
وضع کرده میشود و اگر بعضی اسباب و زما
پریت و شیر لک یا مقدمه خراب و برهم می
سرکاری و بدون تاوان ساخته می شود بشر
منصبدار و کرنیل و کمیدان رقعہ پابهر
در وجه کو تحواله دار بدینند که در فلان حد
سرکار شکست و ریخت یراق او شده و هیچ
میباشد بعد از ان کو تحواله دار مذکور همه کو

برای محب خود در پوٹ نوشته بدید که نامبرده
بموجب احکامات که در کارهای ذمه‌گی او دوا
شده است سرشته آبادی اسلحه و اسباب بی‌بکنند
تا همه وقت یراق فوجی آباد و مکمل بوده باشد فقط

قاعده هفتم

کوتخواه دارر لازم است که سپاه طلب و تنخوا
نقدی و جنسی توی خود را کامل و بدون تفاوت
داشته باشد هر چیزیکه عوض تنخواه سپاهانی داده
می شود اسامی و اربکتاب او داخل و مرقوم

باشد که هر وقتیکه اگر خواسته شود که سیاه
کوئحواله دار را همراه دفتر این نظام مقابل
کرده شود بدون تفاوت باشند و هرگاه تفاوتی
ظاهر گردد همان درک راغبین گفته میشود اگر خیا
این نظام باشد یا غفلت کوئحواله دار پسند است
امر را بازخواست شدید کرده میشود باید که کوئحواله
باین خصوص هیچ غفلت نکرده از تنخواه نقدی
و جنسی سپاهی واقف و خبردار باشد و کتاب خود
نوشته کند تا مورد ایراد و بازخواست نشود فقط

قاعده هشتم

چون مقرر است که خیمه های سرکاری بعد از فراغ خدمت که سپاهی واپس آمده داخل چها و خود میشوند و یراق و اسباب و دریشی اشخاص فوتی و فراری و موقوفی که درلین میماند بسبب پرداخت نشدن خراب و برهم میشوند و تحویلخانه پادشاهی بطریق میگزین و تحویلخانه خیمه و ملبوس تسلیم کرده شود که تحواله دارر لازم است که اسباب و اجناس این رقم را از کمپنی خود هر چه بوده باشد مسجبر

خود سیاه و ریخت بد تا اینکه میجند کور بقرار
سرشته که در کارات محوله او داده شده است
تسلیم کرده برای خود رسید حاصل نماید در میان
کتاب رسید دستخط تولیدار و یا مهر تولیدار و دستخط
میرزای تولیدار را که منکر نشوند شکست و نجات
آنرا مکمل کرده بسیار و رسید جزو ابر بگیرند فقط

قاعده پنجم

در وقت حاضری دیدن کبطان یا صوبه دار
تولی به همراه کوتواله دار حاضر میباشد باید کوتواله دار

حاضری لین را بحضور کبطان یا صوبه دار مذکور
بخواند چون کتابچه حاضری بدست کو تحواله دار
موجود است بهمان سرلین هر شخصیکه غیر حاضر
وفوت و مریض و مجبوس یافت را کرده بود در
کتابچه مذکور بحضور کبطان بنویسد این طریق
نکنند که اول در پرزده جداگانه نوشته ثانی در کتاب
داخل نماید زیرا که میشود که در آن فرصت بخمال
خود غیر حاضر را درج کتاب نکرده رعایت کند
پنج روز و ده روز بعد نام او را داخل نماید و یک

از حاضری خلاص میشد بهمان روز رپوت حاضر
و غایب و فوت و فساد و دیگر کیفیت را از
روی کتابچه حاضری بدستخط خود در کتابچه علیحد
نوشته و مهر کبطان را کرده برای محب روان
بدارد و محب مذکور رسید رپوت را که تسلیم شود
بخط خود در کتابچه مذکور برای کوتواله دار روانه بدارد
فقط

قاعده دهم

کوتواله دار ما را لازم است که رپوت بومیه را هر
کیفیت که محب میدهند و یا سیاه ملبودی

و شکست و ریخت اسباب را برای او روان
میدارد باید رسید همه فقرات خود را کتابچه بنیاد
و دستخط و مهر مجرب را بطریق رسید در کتابچه
برای خود حاصل بدارد بوقتی که هر طریق به
ریوت رایجته میفرستد همان کتابچه خود را
برای او بفرستد که نامبرده بکتابچه مذکور دستخط
خود رسید نوشته کند تا اگر قصوری واقع شود از طرف
هر کدام بوقوع رسیده باشد معلوم شده از خود او
بازخواست کرده شود فقط ❀

قاعده یازدهم

کوته‌حاله داران توپخانه چونکه نویسنده و خواننده
میباشند لازم است که هر کدام شان کار دو برین
مساحت را بخوبی و درستی بیاموزند و خوب
بدانند که اگر امتحان گرفته شود و یاد نداشته
باشد سه ماهه نخواهد او تقصیر آن گشتانده شود فقط

قاعده دوازدهم

روزهای دوشنبه که پیره سابقه را بدل کرده
وپیره داران جدید مقرر کرده می شود باید که ^{دار}کوته‌حاله

۲۲

پیره مار بحضور کریئل یا کمیدان قرار رون کشید
مکمل استیاده کند که منصبدار کلان نفری هر پیره
را به همراه یراق و اسلحه شان دید و تسلیم بیداد
و هوشیاری نخواستار ابگوید و در نفری پیره
از رون و سر رشته عدول نکند و لحاظ و طر
داری کسی را ننماید هرگاه سپاهی را بی رون
و بدون نوبت مقرر پی پیره کشیده بود و او
بمنصبدار کلان استغاثه کرد و طرف دار
کو تخواه دار ثابت گردید بدفتری نظام همان

منصبدار

منصبدار کلان خبر بد یکماه تقصیرانه از کتحواله دار
مذکور شتاند شود تا دوباره چنین نکند فقط

قاعده سیزدهم

کتحواله دار را لازم است که در هر هفته از توی
خود بهر جایچه مقرر میکند باید جای تفرری و هم
نفری تعلق به حواله دار و خود حواله دار را واضح
نوشته ثبت همه پاره ها را که در یکسال از توی او مقرر
و عوض و بدل می شود داشته باشد که هرگاه
کدام وقتی ضرور شده بسبب کدام مقصد

۲۴

ضرور از و پرسیده شود که در فلان تاریخ
و فلان موضع از توی شما کدام اسامی کدام
حواله دار مقرر بود باید ثبت خود را دیده و
بگوید و همان نفری و حواله دار را نشان بدد فقط

قاعده چهاردهم

چون مجربان توپخانه خواه نویسندگی میکنند
و فی الحقیقه نویسنده توپخانه بوده نامشان
میجرب باشد و نامبرده بدقت نظام مقرر
یوده کارهای دفتر را میکند و در توپخانه

بدون

بدون کوتواله دارد دیگر نویسنده موجود لین
نبی باشد و در هر طرب توپخانه سه نفر کوتواله
مقرر و موجود هستند پس لازم می شود که کنفر
اینها کار محبری همان طرب را بکنند سان
و چهره نفری و سیاه توپها و هر قسم سنا
را کامل داشته بطریق که سر رشته کار را
پوره و کامل بکنند و از موجودی و کمبودی و
دریخت اسباب هفته وار علم آوری کرده
بموجب سر رشته تجر ناممحول بدارد فی مابقی

دور و پیه نخته از سبب این خدمت درخواه
او افسر و دکرده شود بموجب خدمت و لیاقت
در وقتی که جای مجرب در طرب مقرر می او پیدا
نامبرده رون منصب مجرب را داشته باشد فقط

قاعده پانزدهم

کوت دفعه دارهای رساله هم قانون و
قواعدی که برای کوتواله دارها مقرر است بهمان
سر رشته معمول میدارند اضافه بران چه
اسپان طرب رساله را کامل داشته تاریخ

سقطی و عوضی اسپان جدیدی را هم صحیح و
و بدون تفاوت داشته میباشند فقط

قاعده شانزدهم

در باب مزدوران رساله شاهی چون نوکران
سرکار میباشند و برای دو نفر خانزاده
یک نفر خدمتگار مقرر است که فی ماهی هفت پیر
از سرکار تنخواه میگیرند و اینها هم برای خدمت
همان خانزاده مادر لیلین حاضر بوده باشند
چونکه خانزاده مای مذکور آنحضرا را مزدور و ^{تعلق}

۲۸

خود میدانستند هر کدام را برای خدمت خانه
و کارهای خارج از لین و نظم مقرر میدادند
بنابر آن لازم است که از مزدوران مزبور
هم حاضری هر روزه گرفته شود اگر غیر
حاضر بودند بقرار سپاهی در رپوٹ
خود بخاراهم غیر حاضر نوشته میجر خود
رپوٹ بدین فقط

قاعده هفدهم

چون دسته های خاصه دار که از دفتر مبارکه

نظار

نظام تنخواہ می گیرند و بموجب بنخسار
دوازده ماهه و از خزانہ عامہ بہمراہ فرج
نظام دادہ میشود و کو تنخواہ دار ہم در ہر دستہ
مقررست باید از اینچہا ہم روزی یک دفعہ
حاضری گرفتہ شود و کو تنخواہ دار مذکور ہمہ
کارمای نویسنندگی بصرق را از تنخواہ
نقدی حبسنی و سیاہ و خبرداری یراق و سیاہ
و سررشتہ سان و چہرہ و ریوٹ
حاضری و غیر حاضری ہمہ را موافق قواعدا

۳۰

کو تخوا له داران نطامی معمول داشته رپوت
کار خود را هر روز به دستخط خود و مهر صد باب
پسند سرتیپ و اگر موجود نباشد با فسر نظامی
که در آنجا می باشد بدیند و در کتابچه خود
رسید رپوت را بگیرند که او برای دفتر
رپوت نویسنده کل روانه بدارد و رسید بگیرد فقط

قاعده هفتم

کو تخوا له داران را لازم است در وقتی که غله
بسیاری داده می شود بسبب خطا و داخله نمایند

بمختص

هم چنین غیر حاضری سپاهی را وقتی که
حاضر شد بر سر خط او درج نمایند در باب طلبات
نقده همان است که سر طلب میرزا یا میجر سر خط
او درج می نمایند مدعا اینکه نقد و جنس
که سپاهی داده می شود باید درج سر خط
او باشد و اسلحه و اسباب
تحویلی هر شخص را نیز بکیت
سر خط او داخله
نمایند فقط



